

Plán environmentální výchovy **ve školním roce 2021 - 2022**

V Uherském Hradišti - Mařaticích dne 4.10.2021

Vypracovala: Mgr. Šnajdarová Eva

Počet žáků: 175

ŠKOLA
PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ

Základní škola T. G. Masaryka, Uherské Hradiště – Mařatice,
1. máje 55, příspěvková organizace

telefon: +420 576 514 063
mobil: +420 739 008 901

IČO: 70993343
IZO: 600124185

e-mail: zsmařatice@zsmařatice.cz
www.zsmařatice.cz

1. Charakteristika EVVO

Od 1.9.2007 vstoupil v platnost školní vzdělávací program (ŠVP) pro základní vzdělávání. Naše škola je neúplnou školou rodinného typu. Vycházíme z myšlenek projektu Zdravá škola. Filozofií školy je vytvářet pocit bezpečí, sounáležitosti, projevovat uznání, porozumění a partnerství žák – učitel – rodič. Snahou je vzdělávat žáky podle jejich individuálních možností a potřeb. Pokračujeme i v tomto školním roce podle školního vzdělávacího programu „Být zdravým ve zdravém světě“.

Hlavní změna z hlediska ekologické výchovy je vymezení průřezových témat. Průřezové téma Environmentální výchova je zahrnuto ve čtyřech základních tematických okruzích (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Ochrana životního prostředí). Nejde jen o vyučovací předměty, ale o témata promítající se do obsahu základního vzdělávání jako celku, do organizace vzdělávání, jeho časového plánování, metod a forem.

Naše škola má v tomto školním roce 11 tříd, které navštěvuje 175 žáků 1. stupně. Do spolupráce se během roku zapojuje i MŠ na naší škole. Ekologickou výchovou na naší škole se snažíme směřovat k rozvíjení osobnosti dítěte formou prožitkového vnímání, kladného vztahu k živým tvorům i přírodě, historii a tradicím regionu, k harmonii citění, myšlení a odpovědnému chování dětí k vnějšmu prostředí. Především však k úctě k ostatním lidem, okolní krajině a k sobě samým.

2. Cíle EVVO

- Chovat se zodpovědně k ochraně přírody
- Vnímat přírodu jako důležitou součást života
- Žáky vést k aktivní účasti na ochraně a utváření životního prostředí tak, aby se v budoucnu stala nedílnou součástí jejich života profesního i soukromého
- Podpořit u dětí zájem o ekologické chování

3. Hodnocení uplynulých školních let

Školní rok 2017 – 2018

V tomto školním roce jsme se zaměřili na dokoupení sběrných kontejnerů na plast a papír. Snažili jsme se dětem připomínat důležitost třídění odpadů a možnost dalšího zpracování odpadů. Pokračovali jsme v celostátním projektu Recyklohraní, aneb uklidme svět, v rámci kterého jsme nasbírali vyřazené baterie. Dvakrát do roka, v měsících říjnu a dubnu, proběhly celoškolské sběry papíru. Všichni žáci se zúčastnili výukového programu Tonda Obal na cestách, který směřoval k rozeznávání základních druhů odpadu. Žáci si ujasnili, co patří do barevných popelnic a jak se nakládá s komunálním odpadem v České republice. V projektu Den vody jsme dětem přiblížili celosvětový problém s nedostatkem vzácné tekutiny, což je pitná voda. Během dopoledne starší žáci připravili dílny, ve kterých seznámili své mladší spolužáky s vodou, její úpravou, koloběhem

vody a různými pokusy s vodou. Dlouhodobě spolupracujeme s institucemi, které se zabývají EVVO. Přírodovědné centrum Trnka, Lesy ČR, Lipka – školské zařízení pro ekologickou výchovu, Park Rochus, Ekocentrum Chaloupek.

Tento školní rok odjeli na školu v přírodě žáci 4. ročníku. Strávili týden v přírodě, kde zkoumali nedaleké okolí Chaloupek. Ve školní družině proběhl projekt Včelí stezka, který byl věnován včelám a včelí královně. Měsíc květen a červen se nesl ve znamení školních výletů. Malí výletníci navštívili ZOO Hodonín, zámek Milotice, Bařův kanál a blízká místa v okolí při vycházkách. V posledních měsících školní zahrada dala učitelům možnost, jak děti dostat ven do přírody. Pevnost Boyard byl název celoškolského projektu, který naladil děti na prázdninová dobrodružství. Snažili se spolupracovat při plnění netradičních úkolů a společnými zážitky posilovat pozitivní vztahy mezi dětmi ve škole.

Učení venku učitelům umožnilo využít více učebních stylů. Uskutečnili jsme Čtení knížek pod oblíbeným stromem na školní zahradě, psaní a malování křídou, počítání kamínků, poznávání rostlin a stromů ve školním arboretu. Propojení se skutečným světem prostřednictvím EVVO přineslo dětem smysluplnost učení.

Hodnocení EVVO za školní rok 2018/2019

Během školního roku jsme zrealizovali několik úspěšných projektů a aktivit. V měsíci říjnu jsme uskutečnili environmentální projekt Přírodovědná stezka za finanční podpory nadačního fondu města UH a fondu SRPDŠ naší školy. Vytvořenou školní expozici z didaktických pomůcek si naši žáci nejen prohlédli, ale formou soutěže si ověřili své přírodovědné znalosti. Zakoupené ilustrační karty atlasy budou sloužit pro zpestření výuky v hodinách prvouky a přírodovědy. Aktuálním plýtváním jídla ve školní jídelně se zabýval celoroční projekt Miluji jídlo, neplýtvám. Naši strážníci měli možnost aktuálně sledovat na nástěnce Akční plán snižování odpadu ve školní jídelně.

Obsahově lákavé byly i dva celoškolské projekty Malý vědec a Zdravá strava bez zbytečné chemie. Tato forma výuky přispěla k posílení vztahů mezi dětmi a k prohloubení znalostí z oblasti přírodních zákonů.

V lednu se vydali na školu v přírodě žáci 4.ročníku. Užili si zimní přírody na pracovišti Lipky jezírko v Soběšicích u Brna. Do programu byly zařazeny pohybové hry v přírodě a praktické ukázky z lesnické činnosti.

Výukový program Ptačí svět nás upozornil na důležitost ochrany ptactva. Ve školní zahradě byl umístěný tzv. hmyzí domeček na podporu záchrany života hmyzu, fotopast na sledování opeřenců, kteří se sdružují v blízkosti naší školy a umístili jsme i několik uměle vytvořených pitek. Výukové programy v Soví hoře zkoumali rostlinky a život v kalné vodě a zajímavý program o hmyzu připravila Lenka pro starší čtvrtáky.

Měsíc květen a červen se nesl ve znamení školních výletů. Prvňáčci a druháčci vyrazili na ranč v Kostelanech, kde je čekal celodenní program „Divoký západ“. Třetřáci se vrátili z pirátské výpravy po Bařově kanále,

Čtvrtáci navštívili naše největší moravské lázně Luhačovice a žáci z páté třídy zhlédli planetárium a herní centrum Bruno. Druhé a třetí místo získali naši žáci ve výtvarné soutěži“ Příroda naostro“, kterou vyhlásilo environmentální centrum Lipka.

Učení venku učitelům umožnilo využít více učebních stylů. Uskutečnili jsme Čtení knížek pod oblíbeným stromem na školní zahradě, psaní a malování křídou, počítání kamínků,

poznávání rostlin a stromů ve školním arboretu. Propojení se skutečným světem prostřednictvím EVVO přineslo dětem smysluplnost učení.

Hodnocení EVVO za školní rok 2019/2020

Plán akcí na 2.pololetí školního roku jsme nemohli splnit z důvodu vyhlášení stavu nouze Vládou ČR. Všechny výukové programy, které byly objednané u spolupracujících organizací byly zrušeny. Začali jsme se zabývat myšlenkou změnit a obnovit školní zahradu. Nová dotační výzva Ministerstva životního prostředí nás podnítila k teoretické přípravě návrhu, jak využít školní zahradu na prostor pro venkovní výuku.

Projekt: Žijeme ve školní zahradě

Žijeme ve školní zahradě byl název projektu, na kterém jsme společně se zahradními architekty začaly pracovat v teoretické rovině na začátku nového kalendářního roku. Uvědomujeme si, že naše školní zahrada by měla plnit další nové funkce právě v době, kdy se děti minimálně dostávají do kontaktu s přírodou. Školní zahrada je místem, kde lze pozorovat přírodní děje, kde lze experimentovat, získávat zručnost a dovednost. Naším cílem je vytvořit zahradu, která je využitelná k výuce mnoha vyučovacích předmětů, napomáhající žákům k získání znalostí na základě vlastní prožité zkušenosti a pozorování. Novým trendem je zahrada využitelná k aktivitám dětí školní družiny, zahrada jako zdroj přírodního materiálu využitelného pro výuku. K cíli nás vede hlavně snaha ke zlepšení kvality učení, ale i nutnost zakomponovat prvky sloužící k nestruturované výuce, relaxaci a odpočinku. V současné době je naše zahrada velmi dobře udržována. Ale základem by měly být inspirativní prvky přírodní zahrady, jako jsou např. kamenná bylinná spirála, vyvýšené záhony k pěstování jednoletých bylin, relaxační vrbové teepee, květnatá louka, hmatová stezka, xylofony, sluneční hodiny, hmyzí domečky, dřevěné podium s lehátky a houpacími sítěmi. Hlavním motivem by měla být i možnost vyzkoušet vypěstovat zeleninu nebo ovoce. Založit si kompost, vyzkoušet si základy zahradničení nebo zhotovení ptačí budky či pítka. V tomto školním roce se nám nepodařilo náš rozsáhlý projekt zrealizovat z důvodu vyčerpání financí dotační výzvy MŽP, ale snad najdeme vhodné podporovatele a příznivce našich plánů v oblasti EVVO v příštím roce.

Hodnocení EVVO za školní rok 2020/21

Uplynulý školní rok proběhl ve znamení distanční výuky. Proto plnění plánu EVVO jsme museli spolu s kolegy pozměnit a dětem nabídnout i jinou formu činností, než jsme byli zvyklí. Tradičně proběhl sběr papíru a také se podařilo našim žákům osázet bylinkové záhony. Děti ochutnávaly bylinky v červnu i v měsíci září. Během distanční výuky se většina tříd zapojila do online výukových programů ZOO Praha. Také žáci a rodiče 3.A nezahláli. Zapojili se do projektu ZOO Zlín a prostřednictvím sponzorství si pořídili nové kamarády. Vybrali částku 10 000 Kč. Společně si zvolili čtyři zvířata a těm přispěli na dobroty. Žáci obdrželi děkovaný dopis, informace o sponzorovaných zvířatech, barevné fotografie a čeká je návštěva ZOO s výukovým programem a pozvánka na Den sponzorů.

4. Spolupráce školy s dalšími subjekty

Středisko volného času Alcedo – Vsetín je krajským koordinátorem ekologické výchovy. Opět v tomto roce bude zasílat pozvánky, aktuality a metodické pokyny. Pomohou nám rozvíjet respekt k ochraně naší přírody a ohleduplnějšímu chování k životnímu prostředí. Snažíme se pokračovat ve spolupráci se Slováckým muzeem, Přírodovědným centrem Trnka, Parkem Rochus o.p.s., Centrum ekologické výchovy Žabka, VIS Bílé Karpaty a další. Každý pedagog si může vybrat na webových stránkách environmentální výukové programy:

http://www.trnka.xf.cz/vyukove_programy.html

http://www.cevzabka.xf.cz/vp_1zs.html

Mezi stálé spolupracovníky v ekologické výchově patří:

1. Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula, Uherské Hradiště
2. Park Rochus – výukové programy a projekty
3. Centrum ekologické výchovy Žabka
4. VIS Bílé Karpaty

5. Plán na školní rok 2020 – 2021

Ekologické vzdělávání a výchova jsou často spojovány s mezilidskými vztahy. Chápeme, že poznávání přírody a významu její ochrany nestačí. Požadavek slušného jednání mezi žáky, žáků k dospělým i k přírodě je současně prostředkem k vytváření příznivé atmosféry školy a ke zlepšení spolupráce rodičů, učitelů a veřejnosti.

Září	Adaptační program prvňáčků na školní prostředí Zpracování celoročního plánu EVVO Ochutnávka bylinek z vyvýšených záhonů v naší škol. zahradě Zapojení do výtvarné soutěže Noc vědců Výšlap do Amfiku Bukovina – 5.A Mařatice v minulosti – spolupráce s Místní knihovnou Mařatice – 5.A Přírodovědný kroužek Andromeda zahajuje činnost
Říjen	Pracovní činnosti v prostorách školní zahrady – úklid listí Sběr papíru Křížem krážem ČR – výukový program Žabka Podzimní příroda kolem nás – akce ŠD Příprava školy v přírodě – organizační zajištění – Hostětín Den stromů – 6.10. – povídání o stromech v jednotlivých třídách – příprava stromů na zimu
Listopad	Loučení s podzimem Pokračování v přípravě přezimování zahrady Účast na krajské konferenci EVVO ve Zlíně Výukové programy Žabka, Trnka – výběr dle tříd
Prosinec	Mikulášský projekt ve třídách Přikrmování ptáků do krmítek Dodržování vánočních tradic – ve třídách
Leden	Pozorování zimní přírody Přikrmování ptactva během zimních měsíců Šetření energie – světlo a teplo Pozorování stop zvěře a zimní přírody Vesmír – výukový program – mobilní planetárium

Únor	<p>Fenologická a zoologická pozorování přírody během zimního období v jednotlivých třídách</p> <p>Vytvoření třídního diagramu o třídění odpadu</p> <p>Hliníkožrout – sběr hliníku ve třídách</p> <p>Výukové programy – Trnka, Žabka, VIS</p>
Březen	<p>První jarní den</p> <p>Měsíc ptactva – sledování návratu stěhovavých ptáků</p> <p>Výukový program Hnízdění ptactva + příprava budek</p> <p>Probouzení stromů na školní zahradě – pozorování jarní přírody</p>
Duben	<p>Den Země – zapojení do akcí – pořadatelé město UH, Trnka, Žabka</p> <p>Sběr papíru</p> <p>Den Země – celoškolní projekt</p> <p>Pozorování jarní přírody</p> <p>Sejeme bylinky ve třídách – příprava na jarní výsadbu</p>
Květen	<p>Pozorování na školní zahradě, fenologická pozorování</p> <p>Vlastivědné a poznávací školní výlety</p> <p>Dodatečná nabídka výukových programů</p> <p>Světový den životního prostředí</p> <p>24.5. Evropský den parků</p> <p>Výukové programy – Žabka, Trnka</p>

6. Dlouhodobé cíle:

- Pokračovat ve spolupráci s rozmanitými organizacemi v regionu
- Vnímat školní zahradu jako zdroj poznání
- Podněcovat u dětí zájem o vzhled okolí, třídy a prostředí, ve kterém žijí
- Nebýt lhostejný k nezodpovědnému jednání druhých
- Pokračovat v práci přírodovědného oddílu
- Zapojovat žáky do řešení problémů souvisejících s životním prostředím a trvale udržitelným rozvojem města
- Spolupráce s MŠ na naší škole
- Zapojit do neformální spolupráce rodiče
- Pracovat se školním psychologem při řešení problémů dětského kolektivu
- Podporovat zdravé vztahy mezi žáky
- Sledovat dotační výzvy Ministerstva životního prostředí
- Teoretickou přípravu projektu „Žijeme ve školní zahradě“ připravit a zrealizovat
- Zapojit se formou motivace do sběru hliníku

7. Krátkodobé cíle:

- Výukové programy – dopolední
- Terénní akce
- Výlety, exkurze
- Příprava plánu EVVO, jeho realizační část a vyhodnocení
- Organizovat akce zaměřené k EVVO
- Cílené vedení žáků ke třídění odpadů do sběrných kontejnerů nebo tašek
- Účastnit se seminářů a vzdělávání v této oblasti
- Navazovat kontakty se středisky ekologické výchovy (Hostětín, Sluňákov)
- Podněcovat a přispívat k ekologizaci školy
- Splnit podmínky dotační výzvy Ministerstva životního prostředí a získat tak finanční prostředky k rozsáhlým úpravám školní zahrady

8. Závěr:

Ekologický provoz naší školy se oproti minulému období zlepšil, i když se jedná o dlouhodobý proces. Škola prošla rozsáhlou rekonstrukcí, výměnou původních oken a zateplením všech budov. Důsledné třídění odpadu, údržba školní zahrady, odpadové hospodaření, využití zbytkových materiálů, používání sešitů a papírů z recyklovaného materiálu, šetrné zacházení s učebnicemi nebo omezit spotřebu jednorázových

plastových obalů. To vše by měly sledovat pedagogové i pracovní týmy žáků. Snažíme se, aby děti v tomto věku pochopily důležitost zodpovědného jednání k přírodě a životnímu prostředí. Velkým přínosem bylo za pomoci rodičů zbudování vyvýšených záhonů a pěstování bylinek. Děti si ochutnávkou bylinek zpestřily své svačinky a obědy ve školní jídelně.